

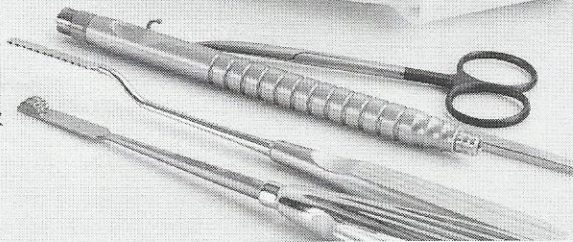
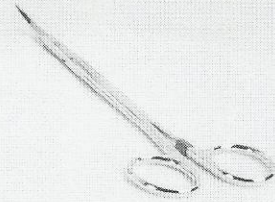
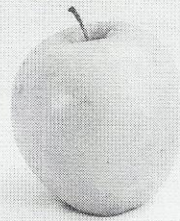

TÜRK PLASTİK REKONSTRÜKTİF VE
ESTETİK CERRAHİ DERNEĞİ

34. ULUSAL KURULTAYI

31 Ekim - 4 Kasım 2012

Rixos Sungate Otel, Antalya

**Konuşma Özetleri &
Serbest Bildiriler**

MENTOR®
Make life more beautiful™

OP-139

1913 Yılında Eski Harflerle Basılmış Bir Cerrahi Kitabının Plastik Cerrahi Bölümünün Çevirisi ve Değerlendirilmesi

Dr. Sarper Yılmaz¹, Dr. Zekeriya Tosun², Dr. Osman Akdağ², Dr. Mustafa Sütçü³, Dr. Nazım Gümüş¹

¹Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Plastik Cerrahi Anabilim Dalı

²Selçuk Üniversitesi Selçuklu Tıp Fakültesi Plastik Cerrahi Anabilim Dalı

³Balıkesir Devlet Hastanesi Plastik Cerrahi Kliniği

Konya Mevlana Enstitüsü kütüphanesinde rastlamış olduğumuz Orhan Abdi isimli yazarın 1913 yılında kaleme almış olduğu Ameliyat-ı Cerrahiye isimli kitabında Plastik Cerrahiye ait bir bölüm olduğunu gördük (1) Bu bilebildiğimiz kadarı ile, Osmanlı döneminde cerrahi anlamda "Plastik" sözcüğünün görüldüğü ilk kayıttır. Bu nedenle bu eserin özel bir önemi vardır.

Ameliyat-ı Cerrahiye 1913 yılında İstanbul'da, 294 sayfa ve resimli olarak basılmıştır (2). Kitabın kapak sayfasında Orhan Abdi "Tıp Fakültesi Seririyat-ı Hariciye ve Ameliyat-ı Cerrahiye Muallimi ve Alman Hastahanesi Operatörü, Muallim Doktor" ünvanlarıyla tanıtılmıştır. Kitabın Plastik Cerrahiye ayrılmış olan bölümü 181. sayfadan başlayıp 190. sayfaya kadar devam etmekte ve ameliyat yöntemlerini gösteren 10 adet çizim bulunmaktadır. Bölümün orijinal başlığı "Plastik Ameliyeler" olarak verilmiş, ancak bunun yanında parantez içinde "tesni'-i uzv" şeklinde bir ibare yer almıştır.

Bölümün içerisinde defekt onarım yöntemlerinden söz edilmiş; Celsus'un, Diffenbach'ın, Tagliocozzi'nin yöntemlerinden bahsedilmiş ve Hint flebi teknik ayrıntılarına da değinilerek anlatılmıştır. O dönem için yeni sayılabilecek olan deri grefti uygulamalarından da bahsedilmiş, Reverdin ve Thierch'e atıf yapılmıştır. Bunların dışında dudak damak yarıkları ameliyat tekniklerine değinilmiş ve alt dudak rekonstrüksiyonu anlatılmıştır.

Bilebildiğimiz kadarı ile bu metin Plastik Cerrahiden plastik ismi ile ilk defa bahsedilen derli toplu metin olma özelliğine sahiptir. Dili özellikle teknik terimlerin Arapça ve Farsça olması nedeniyle oldukça ağırdır. Ancak buna rağmen defekt onarımı için "kaplatma", deri flebi nakli için de "kaydırma" gibi sözcüklerin kullanılması anlamlıdır.

Metin tümü ile ele alındığında Batılı bir tıp metni olma özelliğine sahip olduğu çok açıktır. Hiç bir İslam ya da Osmanlı hekiminden bahsedilmemiş hep Batılı hekimlere atıf yapılmıştır. 1827 yılından itibaren geleneksel tıptan ciddi bir kopuşun gerçekleştiği ve Batı tıp anlayışının yörüngesine girildiği bilinmektedir. Bu metin de böyle bir anlayışın ürünüdür. Ancak daha sonraki yıllarda hem çağdaş uygarlığın getirdiği nimetlerden faydalanarak hem de geçmişe daha dikkatli bir şekilde bakarak Plastik Cerrahi tarihimizi kavramaya yönelik çabalar öne çıkmıştır. Örneğin ünlü Türk hekim Şerafettin Sabuncuoğlu'nun ve eserlerinin öne çıkması buna bir örnektir. Ancak yine de tarihi perspektiften bakıldığında Osmanlı döneminden günümüze kadar tıp tarihimizin hakkıyla ortaya konmamış olduğu hemen göze çarpar. Bunun doldurulması için belgelerin araştırılması gerekmekte, bu da farklı disiplin ve metodolojik tekniklerin işbirliğini gerektirmektedir.

Bu metnin, ilk defa derli toplu bir şekilde Plastik Cerrahi konularını ele alan bir metin olması nedeniyle önemli olduğunu düşünüyoruz.

Kaynaklar

1. Naderi S, Hakan T, Dinç G: Orhan Abdi Kurtaran ve Ameliyat-ı Cerrahi isimli eserindeki Nöroşirürji ile ilgili bölümler, Türk Nöroşirürji Dergisi, 2006, 16:3, s.197-202.

2. Muallim Orhan Abdi, Ameliyat-ı Cerrahiye, 1913, s. 181-190, Kader Matbaası, İstanbul.